

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers!

Der k. k. Schwurgerichtshof Cilli hat nach der heute, den 14. Juli 1886 durchgeführten Schwurgerichtsverhandlung zu Recht anerkannt:

Michael Bošnjak, Beamter der k. k. priv. Südbahngesellschaft in P., Reichsraths- und Landtagsabgeordneter in Cilli sei schuldig, er habe dadurch, daß er den in der Nummer 22 des XIX. Jahrgangs vom 28. Mai 1885 der in Marburg erscheinenden periodischen Druckschrift „Slovenski Gospodar“ unter der Aufschrift „Poslano“ abgedruckt und mit Miha Bošnjak unterfertigten Artikel beginnend mit den Worten: „znani (kmetski prijatelj) doktor Ed. Glantschnigg“ und endigend mit den Worten: „če se le resnica tiskati hoče“ — und enthaltend die Ausführungen: „daje tudi ni gospodu doktorju znano“ bis prav debelo zlagali und kar se pa tiče očitanja o hmelju“ bis nekaka nesramna laž, — an die Redaktion der genannten periodischen Druckschrift zum Behufe der Drucklegung und solchen Weiterverbreitung eingeschendet und auf solche Weise zur Drucklegung und Weiterverbreitung desselben mitgewirkt hat, — in dieser Druckschrift den Dr. Eduard Glantschnigg, Advocaten in Cilli namentlich oder durch auf ihn passenden Kennzeichen durch Mittheilung von entstellten oder erdichteten Thatsachen einer bestimmten unehrenhaften Handlung beschuldigt zu haben, welche diesen in der öffentlichen Meinung verächtlich zu machen oder herabzusetzen geeignet sind — und werde wegen des hiedurch begründeten Vergehens gegen die Sicherheit der Ehre im Sinne der §. 7, 488 und 463 St. G. in Gemäßheit der letzteren Gesetzesstelle unter Anwendung der §. §. 266, 260b und 261 St. G. zu einer Geldstrafe von 140 fl. zu Gunsten des Armenfondes der Stadtgemeinde Marburg, und im Uneinbringlichkeitsfalle zu einer Arreststrafe von 28 Tagen, verschärft mit einem Fasttage wöchentlich und weiteres gemäß §. 389 St. P. O. zum Erfasse der Kosten des Strafverfahrens event. des Vollzuges verurtheilt. —

Gleichzeitig werde in Gemäßheit, des §. 35 P. G. von der für die periodische Druckschrift „Slovenski Gospodar“ ersiegenden Caution der Betrag von 60 fl. zu Gunsten des Armenfondes der Stadtgemeinde Marburg als verfallen erklärt.

k. k. Kreisgericht Cilli, am 14. Juli 1886.

Žalostna prikazen.

Številke govore. To se izpoznava čedalje bolj in na Dunaju biva sedaj posebna uradnija, da skuplja poročila iz raznih dežel in o raznih rečeh ter jih potem sopet razdeljuje v posebne skupine. Ime ji je osrednja statistična komisija. Oboje delo je mudno, toda sila podučljivo,

to pa še o nekaterih strokah čisto posebno. Sedaj je izdala pregled tacih številke za leto 1884. Le-ta pregled kaže „ljudsko gibanje“ ter gre precej na tanko. Kdor si ga ogleda, izvé lahko veliko iz njega. Tu stoji število poročenih, rojenih, umrlih v poedinih deželah in potlej po celem cesarstvu v kup. Nas zanima izlasti pregled o mladem naraščaju, o porodih. Dve vrsti jih ima, v prvi stoji število otrok rojenih v zakonu, v drugi pa rojenih brez zakona.

In tu se človek le kar zavzame nad številkami, ki jih gleda. Število nezakonskih otrok je namreč sila veliko in ne pojema, marveč še le vedno raste. V celem cesarstvu pride na 1000 otrok že blizu 148 nezakonskih in je torej že vsak 7. otrok nezakonsk. To razmerje preseže še sicer samo ena država v celi Evropi, namreč bavarska kraljevina ali ona je, če jo primerja človek naši državi, majhina in je tedaj v našem cesarstvu največje število nezakonskih otrok.

To je vredno, da se premisli resno in še tem bolj, ker nas uči vsakdanja izkušnja, kako da je križ s tacimi otroci. Da nič ne omenimo o grehah, koliko in kacic da se drži starišev teh otrok, vprašamo samo: kako stojéva z njih vzrejo in kakó potlej z njih življenjem? — Odgovor je na oboje vprašanj edin — da slabo.

Kar se tiče slabe vzreje, je taka pri njih čisto navadna. Krivi se vé, da je niso ubogi otroci in po gostem še tudi mati ne. Reva je in največkrat v službi, ki ji ne pusti storiti kaj za otroka in mora ga izročiti kaki družini. Le-ta je še revniša od nje in vzprejme le otroka, ker dobó za nj par goldinarjev in teh ne obrne za otroka, marveč za-se, za svoje potrebe. Naravna posledica tega pa je potlej to, da otrok hira ter umrje gladú in smradú. To se potrjuje tudi v številkah. Izmed 1000 nezakonskih otrok umrje jih že v prvem letu 746 in jih torej preživi svoje prvo leto samo pičla tretjina. Pri zakonskih jih umrje v prvem letu malo več, kakor polovica, človek pa bi po naravi sodil, da bi bilo narobe, saj so nezakonske matere po

navadi še mlade in čvrste v tem, ko so zakonske že večkrat slabe in izpite.

(Konec prih.)

V obrambo.

(Konec.)

Ako boš imel priliko, slavni bralec, oglej si podstrešne prostore na hramu vinorejske šole. Povsod boš imel priliko se prepričati dovolj, kako logično da je ondi gospodarstvo in „kako vtrjena da je znanost v onem zavodu in v njegovem ravnateljstvu.“

Kar je prejšnji ravnatelj Göthe z velikimi stroški nabavil, krasne steklene omare za pomologično zbirko, stojé sedaj zavržene in potrte po nemarnosti, a posamezni eksemplari sadja služijo za luksus nadzornikom, ako se jim ga zljubi, a učencem se vé, da se ne pokaže o tem ničesar. Dalje boš videl različne gospodarske stroje, orodja, pluge itd. te reči so se bile na kupile za drag denar, a sedaj jih jé rja, ker jih ne morejo v praktičnem življenju rabiti. — Ako se letni dohodki vinorejske šole od stroškov odbijejo, ostane še vsako leto 14.559 fl. deficita in poravnati ga ima le zopet naš ubogi kmet.

Pri teh stroških, kateri zadevajo našega kmeta, bilo pa bi le pravično, ko bi se njegovim željam kaj ustreglo. Prašati si dovoljujem slavno ravnateljstvo, naj nam navede učence, koje je ta zavod izgojil. — koliko jih umno gospodari na svojih posestvih doma ter po nazorih slavnega zavoda, in koliko jih donáša barem tako nekšî hasek deželî? Nobeden! Vsak gre v službo h graščinam, na velika posestva itd., ako jo le dobi kje. Izgojil pa se je vsak na deželne stroške, a ne na stroške drugih različnih magnatov. Kaj ima toraj ubog davkoplačilec? Znabiti dobi drevje, cepiče itd. zastonj, ali vsaj za znižano ceno? Ne! Od vsega tega nič. Ubogi kmet dobi še prej slabšo robo, kakor kdo drug, na znižano ceno že pa itak ni misliti. O tem se je imelo že slavno občinstvo čast prepričati iz pritožeb, ki so gg. dež. poslancem in slov. listom prihajale.

Ker nismo o „viničarskem kurzu“ mi nič omenjali, ne bomo se ozirali na izjavo, da je v njem poučni jezik slovenski. Sodbo javno izreči prepuščamo taistim, koji so si imeli čast „viničarski kurs“ izkuševati. Vendar toliko omenimo, da naj ravnateljstvo vinorejske šole raje molčí o svojem slovenskem poučevanju, ter se naj ne smešî po nepotrebnem. Kar se pa tiče prvega in drugega letnika, v katerima se pomaga „po mogočnosti povsod slovenskim mladenčém v lastnem jeziku,“ bodi to zadosti, da učitelj, ki uči takoimenovani „vorbereitungskurs“, ni niti sam slovenskega jezika dosti zmožen, in da torej veže, ko ga sila primora, v slovenščini take

otrobe skup, da bi človek lahko smeha počil. Ravno tako je z g. adjunktom, ki prednáša fiziko, kemijo in botaniko v drugem in gospodarstvo v tretjem letniku. S kakošnjim uspehom deluje toraj ta poduk na slovenske mladenče, ki so izstopili le iz slov. ljudskih šol, tó je po takem jasno, kakor beli dan.

Vzemimo n. pr. kemijo; ta je že tako posebi težko razumljiva in ako se prednáša še slovenskim mladenčém v nemščini, katere so malo in slabo zmožni in vrh tega še prednášatelj niti besedice slovenski ne razumi, da bi jim vsaj težje reči pojasnil v slovenščini, je pač logičen dokaz, da je ves trud ničev! Toliko za sedaj, ako pa še želite, slavni „logikarji“, kaj več znati, oglasite se, mene bo zmiraj veselilo, z obilnim gradivom vam postreči!

Junior.

Gospodarske stvari.

Kako krmo varovati.

Vsak gospodar želi s krmo, kolikor mogoče, dolgo izhajati, vendar pa tudi tako krmiti živino, da bi od nje dobiček imel. Kdor ne zna umno krmiti, ima na tak način pri živinoreji vsako leto le zgubo, kjer bi lahko dobiček imel. Ova zguba ima razne uzroke, izmed katerih tukaj te-le navajamo.

Največa zguba je to, ako se sploh slaba živina redi. Pogosto seveda se slaba živina obilnejše krmi ravno iz tega namena, da bi se popravila. Ali kolikorkrat se mora gospodar prepričati, da se je živina le malo popravila, in da je krma le potrošena. Slaba živina ne obrača podane ji klaje v tak prid, kakor dobra. Slabo živinče doseže n. pr. še le v 3. letu toliko težo, kakor dobro že v 2. letu. Kdor slabo živino krmi, dela ravno tako, kakor ko bi krmo pod tržno ceno prodajal; tega pa vendar nihče ne bo rad storil. Skrbeti je torej za dobra plemena.

Drugi uzrok zgube je, ako se živina pozimi le pičlo krmi, samo toliko, da se preživi. Če ti živina spomladi ni tako rejena, kakor je bila oktobra, takrat si zimsko krmo toliko, kakor potratil. Kak dobiček imaš od nje! Misli si parni stroj, kakoršne imajo v tovarnah, ali kakoršne vidiš na železnicah. Če bi se pod kotlom parnega stroja le samo toliko kurilo, da bi se voda v kotlu zagreela, toliko pa ne, da bi hlapela in s svojim sopuhom parni stroj gonila, je gotovo vsa kurjava zastonj. Kadar voda že vreje, ni ji več veliko treba prikuriti, da preide v sopuh; in ravno to daje korist. Ako sopuha ni, so drva zapravljena in premog. Tako je tudi s klajo, ako se je samo toliko poklada, da se živinče preredi.

Tretji uzrok, da se mnogo klaje potрати,

je to, da nima po zimi živina dosti toplih hlevov. Od živine, katera zmrzuje, ne pričakuje koristi. Pri živini, katero zebe, služi vsa povžita hrana le v to, da nadomeščuje ovo toploto, katera živali iz trupla izpuhti; meso, mast, loj ali mleko pa se ne more zarezati. A žival, ki je na toplem, in kateri ni treba hrane potrošati za ogrevanje, se zamore pri enaki krmi prav dobro rediti. Kadar kuhaš zunaj na mrazu ti je treba veliko več drv, da bo voda zavrela, kakor na toplem ognjišču. Taka je tudi s krmljenjem zmrzujoče živine.

Da krma ne doseže zaželenega uspeha, je uzrok tudi to, ker se premalo ozira na različnost krme in različnost živine. Nekatera klaja ima namreč v sebi več takih tvarin, iz katerih postaja meso, druga več takih, iz katerih nastaja mast itd. Zato se mora hrana v pravih razmerah polagati. Tako ima n. pr. slama ali seno malo takih tvarin, iz katerih nastaja mast, in če bi krava celo zimo le tako krmo imela, in bodi si še v toliki meri, ne bo dobro rejena.

Lehko si pojasniš to, ako misliš na malto (mord). Malta mora biti sestavljena iz peska, apna in vode. Vsakega pa mora biti v pravi razmeri. Tako je treba tudi pri krmljenju gledati na te razmere. Tako bi bilo n. pr. zlo krivo, če bi se mladim živalim, ki še rastejo le turščica dajala. To bi bilo sploh pri vsaki živali zlo krivo. Drugačno hrano zahteva žrebe, kateremu se morajo mišice razvijati in krepčati, in drugačno tudi svinja, katera se ima pitati.

Tako bi se dalo še več uzrokov navesti, pa samo na to naj še opozorimo, da se lahko tudi z napravo priličnih jaslí mnogo krme prihrani, katero bi drugače živina poteptala, ali onesnažila.

„P. Ldwt.“

Sejmovi. Dne 12. avg. v Veržēju. Dne 14. avgusta na Ptujski gori. Dne 16. avgusta pri sv. Trojici v slov. gor. v Lembahu, v Sevnici, pri sv. Lovrencu na kor. žel., na Pobrežju pri Ptuj, v Jarenini, v Vuzenici in Rogacu. Dne 17. avgusta v Jarenini. Dne 18. avgusta v Slov. Gradcu. Dne 19. avgusta pri Mariji Devici v puščavi.

Dopisi.

Ormož. (Volilnega shoda) vdeležilo se je nad tristo mož, med njimi skoraj vsi župani našega okraja. Tudi duhovnikov bilo je mnogo navzočih, med njimi preč. gosp. dekan Schwinger. Podpredsednik, znani, požrtvovalni, neumorno delujoči naš domoljub, g. Dr. Ivan Geršak, odpre zborovanje govoreč, da „Sloga“ ne more boljšega naslednika B. Raiču najti, kakor je kanonik dr. Lavoslav Gregorec, ter njega priporočuje za kandidata.

Zatem poprime kandidat dr. Gregorec za besedo in razlaga blizu tako, kakor drugod

svoje politične nazore. Končajočemu zadoni živahno odobravanje in je njegova kandidatura z živio-klicanjem vzprejeta.

Stavi se mu vprašanj. Prvič: V kateri klub ali zavezo poslancev namerava vstopiti? Odgovarja proseč, naj se mu to na prosto voljo da, kar se tudi odobri. Zbrani izrečejo željo, naj bi slovenski poslanci in dalmatinski vkup napravili jugoslovanski klub. Kandidat obeča na te želje prilično ozirati se, vendar sedaj takšen klub ni mogoč in tudi B. Raič je bil ud Hohenwarthovega kluba.

G. Vrtnik vpraša, je li res, da je minister Gautsch v Mariborskem duhovniški prepovedal slovenska predavanja in kaj misli kandidat kot poslanec storiti? Kandidat odgovori: da njemu o takšnej zapovedi še ni znano nič, da pa hoče ministra javno v državnem zboru na odgovor izzvati; naša škofija je v ogromnej večini slovenska in bogoslovci se imajo marljivo vaditi in uriti v slovenskem jeziku, ker ga kot duhovniki zatem največ potrebujejo.

Izreče se želja, naj bi prenehalo sedanje kaznovanje starišev, če ti časih otroka v šolo ne pošljejo, ampak doma podržijo. Kandidat obeča, kedar bodo nemški konservativci šolsko vprašanje spravili na dnevni red, postopati, kakor se spodobi za katoliškega duhovna, slovenskega domoljuba in zastopnika kmetiskih volilcev.

S trikratnim živio-klicem na svitlega cesarja zaključí predsednik zborovanje.

Sledilo je zatem prijazno razgovarjanje in vršile so se napitnice na kandidata, na duhovščino, na zopet od bolezní okrevajočega se predsednika „Sloge“ itd. Omenimo posebič le zdravice, katero je preč. g. dekan Schwinger napil g. dr. Geršaku prostavljajoč njegove velike zasluge domoljubne za Slovence, osobito kot prvoboritelja v Ormoži in njegovem okraji. Bog ga živi!

Da bode g. kanonik Gregorec izvoljen, o tem nihče več ne dvomi, pri nas dobi bržčas vse glase!

Iz Gradca. (Najhujša kazena.) Taka je za lažnjivca, če mora preklicati sam svojo laž. Zato smo čitali z veseljem v tukajšnji „Tagespošti“, („M. Z.“ še tega ni storila, čeravno je bila iste reči raznesla. Ured.), ki vedno grdi Slovence, da ni res, kar je bila poročala o gospodu županu Kumenskem. Ona je bila trolila po svetu, da je kaznovan imenovani župan z globo 20 gld., ker ni hotel prejeti nemškega dopisa. Sedaj je pa morala natisniti popravek in mora trkati tetica na svoja prsa in reči sama: „legala sem!“ — Da bi le posnemali vsi župani slovenski Kumenskega in poslali vsak čas popravek. kmalu bi si ne upali več lažiliberálni listi lagati tako nesramno. — Pa še drugo. Omenjena tetica je pridigavala

do sedaj, da ni Slovencev, da nimamo slovstva itd. Sedaj je pa prinesla sama podlistek o slovenskem slovstvu. V tem sestavku nas hoče sicer še grditi, ali vendar si bije sama v lice, ker mora priznavati, da napredujemo.

Iz Remšnika. (Letina. Sejem.) V spomladi bilo je slabo upanje za kmeta, a vendar je deževanje junija precej popravilo, da je bila rž še prav lepa, le pšenica je nekaj zaoštalala; tej pa je bila zima škodovala. Sena nismo preveč dobili, a vendar še nekaj. Vsled tega je živina v slabi ceni, ker se že vse boji zime, kajti pretečena zima je posestnikom nepričakovane stroške napravila, ki so jih morali za klajo izvreči. Po 100 — 200 gl. so morali nekateri izdati za slamo in seno. Mošta, to je tolklje bomo tukaj precej imeli, ker so gruške in jabelke precej polne. Češpelj ali pravih sliv pa še nikdar ni bilo toliko, kakor letos. Na župnijskem posestvu se našteje na ped dolgi vejici po 15 — 20 sliv. To je nepričakovano veliko in vejevje visi že vse križema in bati se je, da se bo pod težo lomilo. Cvetele so namreč slive tukaj še le po hudih spomladnih vetrovih. Koruza je lepa in krompir še se tudi skazuje, primaka zdaj tudi ajdi prav po volji. Za ljudi bo še torej živeža le za živino bo bolje slabo. Na sv. Ruperta je tukaj živinski sejem in ako nam ne bodo zopet žandarji srenjske uradnije zaprli in tistih, ki že niso živinskega spričevala seboj prinesli, zopet tožili, kar se je zgodilo na sejmu v Marije obiskovanji, zna se dobro obnesti. Ako se pa to še enkrat zgodi, je naš sejem uničen. Vsi, ki niso bili živinskih spričeval že s seboj prinesli (ker žandarski vodja, g. Dornik je rekel: „osem dni je bil čas „Viehpass“ vzeti“), akoravno so ga na sejmov dan vzeli, bili so toženi in tudi od g. Moritscha, pristava v Marenbergu, obsojeni po fl. 1.— do fl. 2-50. To je bilo hudo. V slabih časih in pri slabi kupčiji še kazni plačevati! Na vprašanje, ali je dovoljeno na sejmov den živinjsko spričevalo vzeti pri srenjskem uradu, rekel je okr. glavar: da! in je-li dovoljeno žandarjem srenjsko uradnijo, kjer se živinska spričevala dajejo zapreti, — je tudi rekel: ne! Vse eno pa so bili tisti, ki so še le na sejmov den živinska spričevala vzeli, toženi in obsojeni. Eden je bil obsojen, ki živine celo ni na sejem postavil, temuč se obrnil in jo gnal domov, ker ni mogel do srenjske uradnije. Kdo nam more to razjasniti?

Z Arlice na Pohorju. (Naš župan.) Dne 30. julija t. l. je bila obljuba občinskega zastopa Janževirh-Arlica, in je obljubo storil gospod Vekoslav Grubelnik. Gospod Vekoslav Grubelnik, se je dosedaj izkazal, pri vseh volitvah, kot naš neustrašeni borilec. Misli se tedaj, da bo ostal tudi kot občinski predstojnik naš mož, in nadaljeval že skoraj pred 20 leti

začeto delo za našo ljubo slovensko domovino. Le-to so njegovi predniki pričeli in ni dvoma, da ga bode on zvesto nadaljeval. Živeli!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V nedeljo, dne 8. avg. sta se dva mogočna cesarja, avstrijski in nemški, v Gostinjskih toplicah srčno pozdravila ter prijateljski objela. Ob enem pa sta se tudi ministra obeh cesarstev, knez Bismark in grof Kalnoky, sešla in ona gotovo ne iz prijateljstva. Kaj pa da je njiju spravilo na pot v Gostinje, ugiba svet ali težko, če ugene. Ali jima hodi za to, kako najležje vzame naš cesar Hercegovino in Bosno Turku za vselej, ali pa kako se Rusu zabrani, da ne mahne po Turkih ali morebiti za oboje in še za druge stvari? — S časom izvemo to gotovo, dotlej pa upajmo, da bode ta znameniti shod cesarjev in njihovih ministrov na blagor cesarstev. — Znani Lienbacher, konservativec pa neprijatelj Slovanov, dela na to, da se ločijo nemški konservativci od ostalih klubov desnice, toda ni še izpoznati, da mu gredó le ti na limanice. Nemški liberalci bi to se vé, da radi učakali, kajti s tem bi jela njim pšenica cvesti. — Ultranemški listi so si sedaj izbrali za tarčo dež. nadzornika ljudskih šol g. A. Rožeka, zakaj? Ker ima ime — česko. Bog vé, da nam mož ni vzrasel k srcu, toda v tem zdé se nam ti petelinje že vendar-le smešni, saj dela ves čas in v vsej svoji stroki samo njim na ljubo. — Koroški dež. predsednik, baron Schmid Zabierow lotéva se z vso resnobo žganja. Ukaz za ukazom izdaja zoper to uimo, ki je doma po celem Koroškem, najbolj pa še v nemških krajih. V Plajberku so si slov. kmetje napravili „posojilnico“. Prav tako, čemu bi drugod iskali denarja, ko si pomagajo lahko sami, ako pride njih kateri v zadrego. — V Št. Vidu na Gorenjskem imajo sedaj novo šolo, učé se v njej plesti koše iz vrbja. To je srečna misel, vredna da se je poprimejo tudi naši kmetje, kjer so tla pripravna za vrbje. Družba sv. Cirila in Metoda se po Krajskem množi in vzbuja upanje, da prepreči marsikje šulvereinu krive poti. — Goriško pol. društvo „Sloga“, imá dne 23. avgusta občni zbor, ter pripravlja za-nj sila važne predloge. Vodja dež. gluhonemnice v Gorici, A. vitez Pavletič je dne 2. avg. umrl, pokopali so ga na dež. stroške v priznanje njegovih velicnih zaslug. — Po vsem Primorju straši še sedaj kolera. V Trstu vzboli jih po 5 do 6 in umrje jih vedno troje ali čvetero. Na Herpeljski železnici se je vsled nje prenehalo delo in sejmi so se prepovedali. — V Reki pojema ta strašna bolezen, zato pa se razširja po vaséh na hrvaških mejah. — Na vseučilišču v Zagrebu učí dr. Spevec, profesor prava, protiverski in vsled

tega je po celem Hrvaškem velika nevolja zoper njega. No mož menda ne zna veliko teh reči, za katere vleče plačo, zato pa se vtika v stvari, katerih ne umeje. Nahaja se tacih učenjakov tudi drugod po — šolah. — Minister Tisza je, kakor se hvali, pri cesarju v Ischlu dobro opravil in dobó za to Madjarija bojda neko zadostenje. No mi ne vemo, čemu da bi bilo tako „zadostenje“ in torej le želimo, da jim pride, toda tako, kakor ga zasluži oholi Madjar.*)

Vnanje države. Srbska skupščina ni bila dolgo vkup, vlada je poslala poslance že domov, brž ko ne zato, ker jim ne zaupa dalje. Doslej pa so bili pridni otroci, kajti vzprejeli so do mala vse predloge vlade. — Kakor je podoba, skuša se Rusija sprijazniti s Turčijo in je ruski car poslal sultanu lastnoročno pismo in dragoceno darilo iz krznine. No posebno debelo ne bode to prijateljstvo. Ruski minister grof Giers je prišel v Berlin, toda z Bismarkom se bojda ne snide, toda to dé malo, saj je Bismarkov sin v Berlinu. Pri njem menda tudi kaj opravi, ako ima kaj na srcu. — Po Nemčiji godi se kat. cerkvi sedaj bolje in bogoslovja, poprej zatrta, ustajajo sedaj v novo in upamo krepko življenje. — V Belfastu so bili v soboto novi nemiri od delalcev in v poboju med njimi in redarji jih je blizu 50 obležalo. Brez uzroka pač ti vedni nemiri niso, čas je tedaj, da se poišče ter odstrani, ako je mogoče. — Na Angleškem ste se obe zbornici sešli in se jima je novo Salisburyjevo ministerstvo predstavilo. Irci niso obupali ter bodo tudi sedaj terjali svoje pravice, a se ve, da jih še sedaj ne bodo dosegli. — Ministerstvo Španjske kraljice je na odhodu, brž ko ne pa kraljica ne vzprejme njih slová. — Vojni minister, Boulanger, je kar čez noč postal slovít mož, govori in piše se kakor po francoskih, tako tudi po drugih listih veliko o možu a nam se zdi, da bo kmalu, morebiti že čez noč, konec njegove slave, kajti baharije se kmalu naveliča trezno ljudstvo. — Sv. Oče so v posebnem pismu pohvalili oo. jezuvite. Kakor se čuje, bodo si v Rimu postavili lastno tiskarno, v njej se bodo samo kat. znanstvene reči tiskale. — V Italiji godé se čudne reči, v dveh mestih, v Forli in Raveni, izvolili so si poslanca — ubojnika, v Rimu pa nemaniča Coccapielera, moža, ki še menda ne ve, kake da so šole znotraj. — V severni Ameriki se jamejo braniti tujcev, vsled naj-novejše postave ne more tujec nakupiti si več posestva. Izpoznali so, če tudi nekaj pozno, da tujec nima srca za domačijo, a tem širja usta in — žepe. Tout comme chez nous.

*) Sedaj ga že imajo v pismu, katero so svitli cesar ministru Tiszi poslali. Ured.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

Dne 7. avgusta.

Srečni den (7. avg.) tedaj si napočil. Ura je že štiri odbila, urno na noge in srčno na božjo pot — k Materi božji v Lourdes! Toda ne prenaglimo se! Treba je prej v cerkev stopiti in se z božjim kruhom okrepčati za tako dolgo pot, Marijinemu varstvu se priporočiti in angelja božjega si varuha naprositi:

Zdaj je Oče nebeški že poslal svojega angelja ter mu je zapovedal, da nas varuje na vseh naših potih, na celem potovanju ter da nas srečno tje in nazaj pripelje. Zdaj je že tudi angelj opasan, tedaj hitro povežem svoje culice tudi jaz ter primem za popotno palico in hajdi — na železno cesto!

Hitro po šestih hlapon veselo zažvižga, zdrdra iz postaje, zaropče po Dravinem mostu in takoj zavije na koroško stran. Srečno, dragi Maribor, za kake tri tjedne, na svidenje, dragi prijatelji — z Bogom!

Posebni vlak, ki pelje prvokrat romarje iz cele Avstrije k Materi božji v Lourdes, zapusti še sicer le 9. avgusta ob petih popoldne Dunaj, toda meni ni kazalo potovati okoli na Dunaj, ampak kar naravnost na Tirolsko v Inomost sem se napotil, in tam se pridružim z drugimi slovenskimi romarji, z onimi lurškimi potovalci pa na Lovrenčevo ob sedmih zjutraj. Drugi uzrok pa, da ne grem na Dunaj, je ta, ker sem tam že bil, a na Tirolskem še ne, in ker Tirolska dežela slovi ter je vendar vredna, da si jo človek pogleda na par dni.

Mi se tedaj tiramo na železni cesti proti Koroškemu. Kmalu zagledam Ruško Marijo in zdihnem: Ave Maria — zdrava Marija! daj nam srečno domov priti! Potem gre pot po tesni dolinici, po kateri se Drava zvija, ker jo visoki bregovi odbijajo in tesno je bilo tudi meni pri srci podavšemu se na tako dolgo pot. Pri Prevaljah na Koroškem se začne svet odpirati in hitro je minola tudi tesnoba v srcu. Lepo in in široko Celovsko polje se razprostira pred nami, res slov. svet je lep! Na levi strani sem videl skoz oknice najprej mogočno goro, — gospo Peč, toda ona nam tokrat ni hotela pokazati svojega visokega čela, bila je omrežena z megljami. Za njo so nastopile Karavanke, ki stojijo, kakor ogromna stena med Koroško in Kranjsko. Takega plota bi trebalo med dvema sosedoma, ki se ne trpita.

V Celovcu toliko, da smo se oglasili in hitro smo jo zavili okoli Celovskega jezera proti Beljaku. Zopet lep kos sveta, prava obljubljena dežela! Škoda le, da silijo tje židje. Iz snažnih gradov in gradičev, katerih je kar nasajenih okoli tega jezera, povsodi molé židovi

svoje dolge nosove ven. Sicer pa je tam veselo bivati, se kopati in razvedriti!

Pri Beljaku zapustimo slovenski svet in pri Gornjem Dravbergu Koroško deželo. Zdaj že dihamo krepki tirolski zrak v Pusti dolini. Vozimo se zmiraj za Dravo, in dokler Drava vedno manjša prihaja, obdaja dolino zmiraj više gorovje, pravi velikani kipijo proti nebesom; vlak se med njimi vije, majhen, kakor bi miš po kašti letela.

Najlepše je gledati bregove, ki stražijo mejo proti Laški, iz postaje Toblach so videti, kakor orgljine žveglje, eden viši od drugega, najviši vrhi so še s snegom, kakor s sladkorjem potrošeni.

Na Štajerskem stojijo lepe bele cerkve na visokih gričih, Tirolci jih pa stavijo v zatišje za breg. Vsak čas vidimo na levo in desno pod gorami, v tihem zavetju cerkvice in cerkve, časih dve ali tri na kupu.

(Dalje prih.)

Smešnica 32. Sodnik: „Mož, vi ste prosti. Dnešnja razprava kaže, da niste ukradli ure. Z Bogom!“ Mož, mencaje s klobukom: „Gospod, imam še eno prošnjo.“ Sodnik: „Dobro, le povejte jo!“ Mož: „Zahvalim za njih dobroto, toda ali smem sedaj na prosto tudi z uro?“

Razne stvari.

(Instalacija.) Njih ekscelencija mil. knezoškof so dne 8. avg. vmetili č. g. Ivana Šribarja za župnika in dekana v Škalah.

(Volilni shod) skličje kanonik dr. Lav. Gregorec, kandidat za poslanca v državni zbor, v nedeljo 15. t. m. popoldne ob 3. uri v gostilni g. Vaupotiča pri sv. Juriju na Ščavnici ter vabi volilce in domoljube gornje-radgonskega in ljutomerskega okraja na obilno udeležitev.

(Volilni shod.) Naša poslanca, gg. Vošnjak in Jerman, sta zadnjo nedeljo poročala volilcem v Sevnici o svojem delovanju v deželnem, oziroma v državnem zboru. Volilci so oba poslanca z vidnim veseljem vzprejeli ter jima izrekli svoje popolno zaupanje. Ob enem pa so vzprejeli resolucijo, da se prekličje vzvišanje učnine na srednjih šolah ter upelje davek za borse, na spirit in plin.

(„Pevsko društvo.“) Kolikor se sliši, pride v nedeljo veliko dijakov, ki so na vseučiliščih, k zboru slov. pevskega društva na Ptuju. Kaže se tudi sploh veliko zanimanje za to veselico in je torej veselo upanje, da se dobro ponese društvu in vsemu slov. svetu.

(Nemški klub.) „Občespoštovani“ dr. Ausserer je bil zadnji ponedeljek v Mariboru. Njegovo glasilo pravi, da mu je „zbrano društvo“ izreklo svoje zaupanje. No o tem zaupanju ni bilo nikjer dvoma, pač pa se boji menda nje-

govo glasilo za njegovo spoštovanje, kajti daje mu dosledno in torej s povdarkam pridevek: občespoštovani.

(Posojilnica.) Posojilnica v Celju je znižala z dnem 6. avgusta obresti za uloge od 5 na 4½%.

(Izvolitev.) Namesto umrlega dr. Gregoriča izvoljen je g. dr. Franc Jurtela v ravnateljstvo „Hrauilnega in posojilnega društva v Ptuju“ in je ta spremena že registrovana. Vlagatelji dobivajo tudi v drugi polovici leta 5% od svojih ulog.

(Lastavice.) Okoli Celovca vidi se letos prav malo lastavic. Misli se, da jim je spomladnje mrzlo vreme uničilo zalego, pri nas pa ne čutimo tega.

(Cigani.) V labudski dolini na Koroškem so uni teden zajeli tolpo ciganov; sedaj pa imajo velik križ z njimi, ker ne vedó, kam bi jih poslali. Za-nje se ni nobena občina oglašila, a sami ne povedó, v kateri bi bili doma.

(Ščrešnje.) Cestar na Vranskem je sekal s črešnje vejevje za živino, a stopil je krivo ter tako nesrečno padel z drevesa, da si je tilnik ulomil. Bil je pri priči mrtev.

(Bela žena.) G. J. Girstmayr, doma iz Tirolov, je zadnjo nedeljo na pristavi pri Mariboru po kratkej bolezni umrl. Mož je imel svoje dni dac po celem spodnjem Štajerju v nakupu in je v malih letih jako obogatel. Za mesto Maribor imel pa je veliko zaslug in je bil dolga leta v njem merodajna oseba.

(Naši (!) trgovci.) Pri šulvereinski veselici v Mariboru so imeli tudi neko „menagerijo“. Va-njo bili bi radi postavili „českega leva“ in pa njegovega „krotnika“. toda gosposka jim je to zabranila. Trgovca R. Pachner pa A. Quandest sta se pa vsled tega bojda hudo jezila nad — gosposko.

(Premeščenje.) Iz Maribora pojde g. Rudolf Dörfel, c. kr. davk. pristav na enako mesto v Šmarje.

(Roparstvo.) Po goščah tik ceste iz Maribora na Ptuj se je klatila delj časa trojad roparjev, dva moška pa ena ženska, in se živila ob kraji in ropu. Necega kmeta iz Jesenc pri Račah sta popolnem oropala uno soboto ter mu še klobuk in črevlje odnesla. Enega, A. Schmida iz Tirolov, so sedaj pa že ujeli.

(Požar.) V Št. Jurju ob južni železnici je c. kr. naredniku 47. pešpolka, gosp. Ivanu Krajncu, mlin s 4 tečaji 2. t. m. ob dveh popolnoči pogorel. Ogenj se je tako nagloma razširil, da so ljudje komaj sami sebe rešili. Škode je neki 2500 fl. Hudobna roka se bo morebiti izvedela.

(Utonila) sta dne 21. t. m. v Ščavnici pri Ljutomeru Lovrenc Škrlec, krojaški učencec, doma iz Štrigovske fare, in Martin Pučko, viničarski sin z Globoke in mlatec v Pristavi.

(Zlata meša.) Zlata sv. meša veleč. g. župnika Jož. Altmana v Studenicah se je dne 2. avgusta slovesno vršila. Celo Njih ekscelencija prem gospod knezoškof so ta veseli praznik s svojo preljubenzljivo navzočnostjo razveselili. Iz 11 dekanij došlo je blizo 30 čč. gg. duhovnikov in mnogo odličnih svetovnjakov, Vreme je praznik še poveličevalo. Studeniški trg je pa storil vse, kar je zamogel, da bi ta praznik poveličal, a bilo je odveč par tribojnic.

(Nevaren tat.) V Selih pri Brežicah je nek človek, Marko Volček, ulomil v hišo Martina Šolinca ter mu unesel domačega platna in nekaj koruze. Par dni poprej pa je bil ulomil v poslopje Antona Zorka v Zverinjaku. Sedaj je pod ključem, toda kaj pomaga, ko bode čez par mesecev pa že na novo lahko kradel!

(Duhovske spremembe.) Prestavljeni so ti-le čč. gg.: Jože Muha iz Šmartna pri Slov. Gradcu k sv. Rupertu nad Laškim, France Slavič s Sobote v Zavrče, Martin Stolz iz Vozenice v Čadram, Andre Zdolšek iz Št. Petra v Savinjski dolini na Vransko, France Leber pa iz Št. Ilja v Turjaku v Galicijo. — Za kaplane pa so nastavljeni čč. gg. novomešniki: Jernej Frangež v Vuzenico, Vido Janžekovič v Slivnico pri Celju, France Koepek k sv. Martinu na Pohorju, Iv. Pavlič v Št. Ilj v Turjaku, Fr. Pečnik v Luče. A. Petek k sv. Martinu pri Slov. Gradcu in Janez Vidovič k sv. Petru pri Radgoni. — Umrl je č. g. Ivan Cvetko, kaplan v Žitalah, star 31 let. Naj počiva v miru!

Loterijske številke:

V Gradcu 7. avgusta 1886: 90, 48, 73, 63, 57
Na Dunaju „ „ „ 8, 54, 1, 74, 56
Prihodnje srečkanje 14. avgusta 1886.

Podučiteljska služba

na razširjeni dvorazrednici v Remšniku na najlepšem hribcu v Marenberškem okraji s tretjim plačilnim razredom in s prijetnim prostim stanovanjem začasno ali stalno je razpisana.

Prosilci se naj kmalu oglasijo.

Krajni šolski svet v Remšniku.

1-3 (Pošta Mahrenberg.)

Turnske ure

izdeluje nove in tudi stare popravlja po nizki ceni in se čast. cerkvenim predstojnikom posebno priporočuje.

Matija Lenard,

izdelovalec turnskih ur na Mirnem na Kranjskem.

2-3

Učeneec se sprejme v prodajalnici z mešanim blagom Jožefa Žagerja pri sv. Jurju v Slov. gor. 2-2

Dražba vina in premakljivega blaga.

Iz zapuščine po pokojnem gosp. dekanu Josipu Čuček-u v Jarenini se bode v favrovžu 18. avg. in ako potrebno, tudi 19. avg. blizu 50 štrtinjakov vina iz zadnjih 6 let s posodo vred — potem razne gospodarsko in hišno orodje proti gotovi plači, v prostovoljni dražbi prodajalo. Vinska dražba se začne 18. avgusta predpoldne.

Kdor zdrži kako reč pri tej dražbi, plača pa tudi odpravi jo še isti den z mesta.

V Jarenini dne 11. avg. 1886.

Josip Črnko,
provizor.

Spričevalo.

Leta 1861 je g. Franc Gašparič, klepar iz Maribora na Štirskem, tukajšnji zvonik na novo priredil ter ga prekril. Izvršil pa je to delo tako dobro, da smo mu radi tistokrat v Mariborskih in Graških novinah svoje priznanje izrekli.

Dnes, čez 20 let pa smo streho na zvoniku sopet preiskali ter smo našli, da je še v istem dobrem stanu, kakor pri prekritju. Cinkove plošče so se nam bile na nedoločilnem mestu oštele, češ, da ne bodo držale, toda sedaj se je tukaj pa nasprotno pokazalo in še celo na mazek je svojo lepo cinkovo-sivo barvo obdržal.

Čutimo torej prijetno dolžnost, naj mu svoje polno priznanje in pohvalo izrečemo, kolikor se tiče nas. Izlasti čutimo potrebo, da gospoda Franca Gašpariča, kleparja v Mariboru, č. duhovščini in cerkv. predstojništvom gledé na to prav priporočimo, kajti njegova dela so trdna in trpežna, ter je tudi gradivo, ki ga pri tem vporablja, izvrstno. Prav tako je tudi oljnata barva, ki si jo sam pripravlja, kar se tiče dobrote, izvrstna. Vse to mu z veseljem v tem potrdimo.

Konkur. predstojništvo v Slivnici pri Mariboru na Dr., dne 30. junija 1886.

Jan. Pungartnik, Mat. Kac po Rečniku, odbornika cerkv. konkur. zastopa.

Obč. predstojništvo v Orehovi vesi, dne 30. junija 1886.

Peter Lešnik, Anton Lostrek, obč. predstojnik, obč. svetovalec.

Cerkv. predstojništvo v Slivnici, dne 30. junija 1886.

Mih. Mohorko, Ant. Horvat, cerkv. ključarja.

3-3

**Na
znanje**
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.

Najfinejše žganje iz žita hktl.	za 18 gld.
Najfinejša slivovica	„ „ 26 „
„ droženka	„ „ 38 „
Najfinejši Kuba-Rum	„ „ 38 „
Najfinejše kumino, limo- novo žganje, angleška grenčica	„ „ 30 „

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem blizo 4 litre s poštnim povzajem **franko** na vse poštne postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike	4 gld. 80 kr.
„ Kuba-Rum	2 „ 90 „
„ prava Sirmijska Slivovica	3 „ 60 „
„ Štajerska višnjevka	3 „ 80 „
„ brinjevka za obrambo proti koleri in za naliv na zdravilna in zelišča korenine	2 „ 90 „
Najfinejše klöstersko, Benedik- tinar	3 „ 80 „

Esenca za želodec iz gorskih zelišč, izvrstna zdravilna in okusna pijača proti bolezni v želodcu
1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 „

kognak veleznano zdravilo, katero se rabi za namazanje proti revmatizmu, protinu, bolezni v glavi in zobeh, koliki v črevesih, izpadanju lasov, plešavosti, trganju v udih, ohromenju, sploh pri vsakem poškodovanju na telesu. Cognak, mešan na pol z mlačno vodo, se tudi rabi kot usna voda za izmivanje ust pri slabih zobeh in slabem duhu iz ust ter jači dlasna in rahle zobe vtrdi in proti bolezni branjuje.

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 50 kr.

Vse razpošilja v obležanej kakovosti

grajščinska žganjarija in tovarna

Benedikta Hertl-a

1-3

v Konjicah na Spodnjem Štajerskem.

Dobro droženko vedno kupim in sode za 4 litre v dobrem stanju za 70 kr. nazaj vzemem.

Služba organista

in mežnarja na Ptujski gori (Maria Neustift bei Pettau) bo izpraznjena. Prošniki se naj do 25. avgusta t. l. oglasijo. 1-2

Harmonična zvonila

jarmi vred proti poročstvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane n jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in
gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.

Najboljše žganje se dobiva v žganjariji

Rajmunda Wieserja

v Hočah pri Mariboru

kakor:

Tropinska žganjica	gld. 18—25
Drožena	20—40
Slivovka	22—40
Rostopšin	20—24
Višnjavec	20—24
Brinjevec	22—26
Grenki	20—24

Velika zaloga starih in novih štajerskih slivovk, pravega starega droženega in tropinskega žganja.

Če se vzame 1 hektoliter, se dobi zaželeno blago na vse železne postaje — prosto. 10—10